

לקוטי תורה • פרשת מסעי • מאמר 9

ענין נחלת יעקב

”נחלת יעקב”

”נחלת יעקב”, הנחלה שאין לה גבול, היא מקיף נעלה מאוד מעתיק, ששורשו למעלה מהזמן ולמעלה מכל גבול. מי שעושה את עצמו ”כשיריים”, בו לחיים המוגבלים בזמן ומבטל את היש שבו לאין, ממשיך אותה למטה גם עכשיו; לעתיד לבוא היא תתגלה באמצעות הטל של עתיקא, המחיה את המתים.

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

/likuteitorah.com/he/likutei-torah/masei/9

הנקודה

“נחלת יעקב”, הנחלה שאין לה גבול, היא מקיף נעלה מאוד מעתיק, ששורשו למעלה מהזמן ולמעלה מכל גבול. מי שעושה את עצמו “כשיריים”, בז לחיים המוגבלים בזמן ומבטל את היש שבו לאין, ממשיך אותה למטה גם עכשיו; לעתיד לבוא היא תתגלה כאמצעות הטל של עתיקא, המחיה את המתים.

כל קטע: לשון המאמר, אחר כך התרגום, ואחר כך ביאור קצר תחת קו זהב. המספרים הקטנים בלשון המאמר מפנים להערות שבסוף.

המאמר בקצרה

הזוהר מזהה את “נחלת יעקב” עם “טל השמים” שבכרכת יצחק — טל הנמשך מעתיקא לז”א, וקשור למנחת שבת ולסעודה שלישית. זוהי “נחלה בלי מצרים”, משום שתפארת, מידתו של יעקב, עולה לכתר, למעלה מכל הגבולות. כמו בית המקדש, “הנחלה” שהיא ירושלים, זוהי מקיף נעלה מאוד מעתיק, מלכותו של אין סוף; גם לנשמות יש מקיף ומקיף למקיף. היא גם “נחל איתן” — המשכה ממדרגת איתן הנעלית. המקיפים האלה הם למעלה מהזמן, שמתחיל רק ממלכות דאצילות. לכן “שארית נחלתו” היא מי ש”משים עצמו כשיריים”: בדומה לתשובה, שקדמה לעולם, הוא בז לחיים המוגבלים בזמן ומתבטל בפני המקיפים, וכך ממשיך את החסד העליון לתוך נשמתו. לעתיד לבוא יתגלו המקיפים האלה, “השארית” שנותרה למעלה, והמתים יחיו באמצעות הטל של עתיקא. גם בפשטות, עשיית עצמו כשיריים היא ביטול — ביטול היש לאין — הממשיך מעתיקא קדישא, הנקרא אין.

מבנה

1	הטל של עתיקא	11
הזוהר מזהה את נחלת יעקב עם הטל הנמשך מעתיקא לז”א, “טל השמים” שבכרכת יצחק, וקשור למנחת שבת ולסעודה שלישית. זוהי נחלה בלי מצרים, משום שתפארת, מידתו של יעקב, עולה לכתר, למעלה מכל הגבולות.		
2	מקיף שלמעלה מהזמן	21
הנחלה היא מקיף נעלה מאוד מעתיק, כמו בית המקדש, ו”נחל איתן” הנמשך ממדרגת איתן. שורשה למעלה מהזמן, והיא מגיעה אל “שארית נחלתו” — מי שעושה את עצמו כשיריים: הוא בז לחיים המוגבלים בזמן ומתבטל בפני המקיפים, וכך ממשיך את החסד העליון לתוך נשמתו.		
3	חיים מן השארית	31
”תחיו מן השארית”: לעתיד לבוא יתגלו המקיפים שנותרו למעלה, והמתים יחיו באמצעות הטל של עתיקא. גם עכשיו ביטול — ביטול היש לאין — ממשיך מעתיקא קדישא, הנקרא אין, ומייג מידות דעתיק יומין.		

מושגים

נחלת יעקב נחלת יעקב הנחלה המובטחת בפסוק “והאכלתיך נחלת יעקב אביר” (Isaiah 58:14); בזוהר, הטל הנמשך מעתיקא לז”א. אין לה גבול, משום שמידתו של יעקב, תפארת, עולה לכתר.	מקיף (אור מקיף) מקיף אור נעלה מכדי להיכנס לכלי או לעולם, אך משפיע עליו מבחוץ. נחלת יעקב היא מקיף נעלה מאוד מעתיק, ששורשו למעלה מהזמן; גם לנשמות יש מקיף ומקיף למקיף.
עתיק / עתיקא קדישא עתיק / עתיקא קדישא ”העתיק יומין”, המדרגה הפנימית ביותר שבכתר, שהמאמר מכנה מלכותו של אין סוף. היא למעלה משם הוי” ונקראת אין, משום שאינה נתפסת.	

עשיית עצמו כשיריים משים עצמו כשיריים

הדרשה התלמודית על "שארית נחלתו". המאמר מפרש אותה כבזות לחיים המוגבלים בזמן וכביטול בפני המקיפים, ובפשטות כביטול — ביטול היש לאין.

הטל של עתיקא טלא דנטיף מעתיקא

הטל הנמשך מעתיקא. באמצעותו יחיו המתים לעתיד לבוא, כאשר המקיפים שנותרו למעלה יתגלו.

קטע 1 • 11

הטל של עתיקא

1 ענין נחלת יעקב.^{1,2} עי' [עין] בזח"ב [בזהר חלק ב'] פי' יתרו (דפ"ג א') שהוא בחי' טלא דנפיק מעתיקא לז"א³

וכמ"ש ויתן לך מטל השמים⁴ כו'

ענין "נחלת יעקב". ראו בזהר, חלק ב, פרשת יתרו (דף פ"ג ע"א), שזו בחינת "הטל היוצא מעתיקא לז"א", וכמו שכתוב: "וייתן לך מטל השמים" וכו'.

המאמר פותח בביטוי "נחלת יעקב" מישעיהו נח, יד: "והאכלתיך נחלת יעקב אביך". הוזהר מזהה את הנחלה הזאת עם "טל השמים" שבו בירך יצחק את יעקב: טל הנמשך מעתיקא, "העתיק", הדרגה הפנימית ביותר שבכתר, שלמעלה מכל הספירות, אל ז"א, המדות.

ועי' (דפ"ח ב') שזהו ענין מנחה דשבת⁵ וסעודה שלישית ונתבאר זה במ"א⁶ ועמ"ש מענין אחיה כטל⁷ סד"ה האזינו השמים.^{8,9}

וראו שם (דף פ"ח ע"ב), שזהו ענין מנחת שבת והסעודה השלישית. ענין זה נתבאר במקום אחר; וראו מה שנכתב בענין "אחיה כטל" בסוף המאמר המתחיל "האזינו השמים".

כמה דפים בהמשך קושר הוזהר את הנחלה הזאת לתפילת מנחה של שבת אחר הצהריים, שאז, לפי דבריו, עתיקא קדישא מגלה את רצונו וכל הדינים נכנעים; וכן לסעודה השלישית של שבת, שעליה נאמר "והאכלתיך נחלת יעקב אביך". אדמו"ר הזקן מפנה לביאור המורחב שלו במקום אחר, וכן לסוף המאמר על "האזינו השמים", שבו נדון הפסוק "אחיה כטל לישראל" (הושע יד, ו).

והנה נחלת יעקב נקי' נחלה בלי מצרים^{10,11} ועי' מזה בפרדס ערך נחלה.¹² והיינו כי תפארת עולה עד הכתר אשר הוא למעלה מבחי' מיצרים וגבולים ועמ"ש בביאור עי"פ כנשר יעיר.^{13,14}

והנה נחלת יעקב נקראת "נחלה בלי מצרים"; וראו על כך בפרדס, בערך "נחלה". כלומר, תפארת עולה עד לכתר, שהוא למעלה מבחינת מצרים וגבולים. וראו מה שנכתב בביאור על הפסוק "כנשר יעיר".

הגמרא מבטיחה למי שמתענג בשבת "נחלה בלי מצרים" — לא כנחלת אברהם או יצחק, אלא כנחלת יעקב, שנאמר לו: "ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה". אדמו"ר הזקן מסביר את הטעם: המדה של יעקב היא תפארת, ותפארת עולה עד לכתר, שלמעלה מכל מצר וגבול.

קטע 2 • 21

מקיף שלמעלה מהזמן

2 ועמ"ש בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית^{15, 16} בענין נחלה זו ירושלים¹⁷ דהיינו בהמ"ק [בית המקדש] ומבואר

שם שהוא בחי' מקיף עליון מאד דהיינו מבחי' עתיק שהוא מלי דא"ס כו'

ועיינו במה שנכתב במאמר הפותח במילים "מזמור שיר חנוכת הבית", בענין "נחלה — זו ירושלים", כלומר בית המקדש. מבואר שם שזו בחינה של מקיף נעלה מאוד, כלומר מבחינת עתיק, שהיא מלכות של אין סוף וכו'.

חז"ל אומרים: "נחלה — זו ירושלים", כלומר בית המקדש. המאמר על "מזמור שיר חנוכת הבית" מסביר שבית המקדש הוא מקיף נעלה מאוד — אור מקיף גדול מכדי להיכלל בכלי, והוא מאיר מבחוץ. מקורו בעתיק, שהוא מלכות של אין סוף, הבחינה שבאמצעותה האין-סוף עצמו קשור למה שמתחתיו.

וכן בנשמות יש ב' מקיפים מקיף ומקיף למקיף כמ"ש במ"א בביאור ע"פ כי תצא¹⁸ בענין לי' [לשון] מ' ועמ"ש בביאור ע"פ אלה פקודי^{19, 20} בענין ותבואי בעדי עדיים.²¹

וכך גם בנשמות יש שני מקיפים: מקיף ומקיף למקיף, כפי שמוסבר במקום אחר בביאור על הפסוק "כי תצא", בענין האותיות למ"ד ומ"ם. ועיינו במה שנכתב בביאור על הפסוק "אלה פקודי", בענין "ותבואי בעדי עדיים".

גם בנשמות יש שתי בחינות של מקיף: מקיף, ומקיף שמעליו. בביאור על "כי תצא", על פי תורת האריז"ל, מוסבר שאותיות צ"ם מציינות את המוחין של ז"א: צד"י היא האור הפנימי, למ"ד היא המקיף, ומ"ם היא המקיף למקיף. הטקסט מפנה גם לביאור על "אלה פקודי", שבו נדון "עדי עדיים" (יחזקאל טז, ז).

ועוד יובן ענין נחלת יעקב ע"ד מ"ש במ"א בענין וצדקה כנחל איתן²² אשר פי' נחל איתן היינו המשכה מבחי' איתן שהוא בחי' גבוה מאד כמ"ש מזה בד"ה ראה אנכי.^{23, 24}

עוד יובן ענין נחלת יעקב על פי מה שמוסבר במקום אחר בענין "וצדקה כנחל איתן": "נחל איתן" פירושו המשכה מבחינת איתן, שהיא בחינה נעלית מאוד, כפי שמוסבר על כך במאמר הפותח במילים "ראה אנכי".

דרך נוספת מבוססת על משחק המילים נחלה ונחל. בפסוק "וצדקה כנחל איתן" (עמוס ה, כד), "נחל איתן" הוא שפע הנמשך מבחינת איתן, כלומר "החזק" — בחינה נעלית מאוד. גם נחלת יעקב היא שפע הנמשך ממקור נעלה כל כך.

וע' בזה"ג [בזהר חלק ג] פ' חקת (דקפ"א²⁵ א') ע"פ המשלח מעינים בנחלים^{26, 27} (ודקפ"ב א') ע"פ טובה חכמה עם נחלה^{28, 29} כו'. ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם.

ועיינו בזהר חלק ג, פרשת חוקת (דף קפ"א ע"א), על הפסוק "המשלח מעינים בנחלים", ובדף קפ"ב ע"א על הפסוק "טובה חכמה עם נחלה" וכו'; וכן בפירוש הרמ"ז שם.

הזהר בפרשת חוקת משתמש אף הוא בדימוי זה: "המשלח מעינים בנחלים" (תהלים קד, י) מתאר את החכמה העליונה, הנסתרת מכל צד, הנפתחת כך שנחל נמשך ממנה וממלא את הנחלים שמתחתיה. עוד דורש הזהר את הפסוק "טובה חכמה עם נחלה" (קהלת ז, יא) על החכמה השורה בישראל, שהם נחלתה. הרמ"ז, רבי משה זכות, מפרש את הקטעים האלה.

והנה בחיי המקיפים הנ"ל שרשם מבחיי שלמעלה מהזמן. כי סדר זמנים נמשך מבחיי מלי דאצילות מקור דבי"ע כו'

והנה, שורש בחינת המקיפים הנזכרת לעיל הוא בבחינה שלמעלה מהזמן, שהרי סדר הזמנים נמשך מבחינת מלכות דאצילות, מקורם של בריאה, יצירה ועשיה וכו'.

שורשם של המקיפים האלה הוא למעלה מן הזמן לחלוטין. הזמן, כרצף מסודר של עבר, הווה ועתיד, מתחיל רק ממלכות דאצילות, הספירה האחרונה של עולם האצילות, שהיא מקורם של שלושת העולמות התחתונים: בריאה, יצירה ועשיה.

וזהו פיי לשארית נחלתו³⁰ למי שמשים עצמו כשיריים³¹ דהיינו כענין תשובה קדמה לעולם³² שימאוס בחיי הזמן.

וזהו פירוש "לשארית נחלתו": למי שמשים את עצמו כשיריים, כלומר, בדומה לענין "תשובה קדמה לעולם" — שימאס בחיי הזמן.

את הביטוי "שארית נחלתו" (מיכה ז, יח) דורשים בתלמוד על מי "שמשים עצמו כשיריים". אדמו"ר הזקן קושר זאת למקיפים: כשם שהתשובה "קדמה לעולם", ולכן שורשה למעלה מן הזמן, כך אדם זה מואס בחיים המוגבלים בזמן.

ולהיות בטל לבחיי המקיפים הדבוקים באור א"ס ב"ה המרום ומתנשא³³ מבחיי ימות עולם כו' ועי"ז גורם

ולהיות בטל לבחינת המקיפים הדבוקים באור אין סוף ברוך הוא, המרום ומתנשא מבחינת "ימות עולם" וכו'; ועל ידי כך הוא גורם

הוא גם מתבטל לפני המקיפים, הדבוקים באור אין סוף עצמו. הביטוי "מרום ומתנשא מימות עולם" לקוח מברכת יוצר אור של שחרית, וכאן הוא נדרש במובן של "למעלה מימות עולם", כלומר למעלה מן הזמן.

וממשיך ההמשכה משם להיות נמשך החסד עליון להאיר נפשו ע"ד והאכלתיך נחלת יעקב אביך³⁴ כו' ועמ"ש סד"ה מי מנה עפר יעקב.³⁵

וממשיך משם את ההמשכה, כדי שהחסד העליון ימשך להאיר את נפשו, על דרך "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" וכו'. ועיינו במה שנכתב בסוף המאמר הפותח במילים "מי מנה עפר יעקב".

כך הוא ממשיך את השפע מן המקיפים, כדי שהחסד העליון יאיר בנפשו. זהו "והאכלתיך נחלת יעקב אביך": הנחלה שאין לה גבול מגיעה למי שהעמיד את עצמו למעלה ממגבלות הזמן.

ועי' בזהר נח (דסי"ט ב')³⁶ ע"פ בשוא גליו אתה תשבחם³⁷ מאן דכסיף כו' ועדיין י"ל [יש לומר] בפ"י משים עצמו כשיריים.

ועיינו בזהר, פרשת נח (דף ס"ט ע"ב), על הפסוק "בשוא גליו אתה תשבחם": "מי שמשתוקק" וכו'. ועל דרך זו אפשר להסביר את פירוש "משים עצמו כשיריים".

הזהר דורש את הפסוק "בשוא גליו אתה תשבחם" (תהלים פ"ט, י') במשמעות של "אתה משבח אותם": הגלים עולים מתוך תשוקה לראות, ולכן "כל מי שמשתוקק" להביט ולדעת, אף שאינו יכול להשיג זאת, זוכה לשבח על כך. אדמו"ר הזקן אומר שאפשר להסביר באותו אופן את הביטוי "משים עצמו כשיריים".

ועמ"ש בד"ה ויהי מקץ בענין זכאי קשוט כו' ועמ"ש בד"ה כה תברכו³⁸ שבמקום שרצונו של אדם כו'.^{41, 40, 39}

ועיינו כמה שנכתב במאמר המתחיל "ויהי מקץ" בעניין "זכאי קשוט" וכו'; ועיינו כמה שנכתב במאמר המתחיל "כה תברכו", ש"במקום שרצונו של אדם" וכו'.

הפסקה מסתיימת בשתי הפניות נוספות: למאמר "ויהי מקץ", בעניין "זכאי קשוט", ולמאמר "כה תברכו", בעניין האמירה שאדם נמצא במקום שבו רצונו נמצא. האמירה השנייה קשורה לנושא הפסקה: במקום שאליו מכוון רצונו של האדם, שם הוא עצמו נמצא.

קטע 3 • 31

חיים מן השארית

3 וז"ש [וזהו שכתוב] ואת ובניך תחיי בנותר⁴² וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] עד שיחיו המתים^{43, 44, 45} פ"י בנותר היינו כדתרגם מדישתאר והיינו כחיי המקיפים הנ"ל שנשארו למעלה בבחי' מקיף ולע"ל [ולעתיד לבוא] כתיב אז תתענג על⁴⁶ ה' כו'

וזהו [פירוש] הכתוב: "ואת ובניך תחיי בנותר", וחז"ל אמרו: "עד שיחיו המתים". פירוש "בנותר" הוא כפי שתרגם [התרגום]: "ממה שנשארו"; והיינו בחינת המקיפים שהוזכרו לעיל, שנשארו למעלה בבחינת מקיף. ועל זמן העתיד נאמר: "אז תתענג על הוי"ו וכו',

אלישע אמר לאלמנה לאחר נס השמן: "ואת ובניך תחיי בנותר" (II Kings 4:7), והמדרש אומר שברכה זו תימשך "עד שיחיו המתים". התרגום מפרש "בנותר" כ"ממה שנשארו", ואדמו"ר הזקן קורא זאת כמתייחס למקיפים, שנשארו למעלה כאור מקיף ולא נכנסו לעולמות; על זמן העתיד אומר ישעיהו: "אז תתענג על הוי"ו".

והאכלתיך נחלת יעקב כו' שיתגלו המקיפים הנ"ל כי תח"ה [תחיית המתים] יהיה ע"י טלא דנטיף מעתיקא וזהו תחי בנותר.

"והאכלתיך נחלת יעקב" וכו': שהמקיפים שהוזכרו לעיל יתגלו. כי תחיית המתים תהיה על ידי "טל שנטף מעתיקא", וזהו "תחי בנותר".

הפסוק ממשיך: "והאכלתיך נחלת יעקב", כלומר, בזמן העתיד יתגלו המקיפים. תחיית המתים תבוא באמצעות "הטל שנטף מעתיקא", הטל שהוזכר בפסוק הראשונה, וכך המתים "יחיו בנותר" — כאור שנשאר למעלה.

וז"ש [וזהו שכתוב] והיה שארית יעקב⁴⁷ כו' כטל כו' וגם פ"י משים עצמו כשיריים כפשוטו שהוא בחי ביטול ועי"ז דייקא ממשיך מבחי יג"מ [י"ג מדות] דע"י [דעתיק יומין] שהם יג"מ [י"ג מדות] דפסוקים מי אל כמוך⁴⁸ כו'

וזהו [פירוש] הכתוב: "והיה שארית יעקב" וכו', "כטל" וכו'. וגם הפירוש של "משים עצמו כשיריים" במובנו הפשוט הוא בחינת ביטול; דווקא על ידי כך הוא ממשיך מבחינת י"ג מדות דעתיק יומין, שהן י"ג המדות שבפסוקים "מי אל כמוך" וכו'.

הפסוק של מיכה "שארית יעקב תהיה... כטל" קושר את השארית עם הטל. אדמו"ר הזקן מוסיף שלי"משים עצמו כשיריים" יש גם משמעות פשוטה: ביטול. דווקא על ידי כך ממשיכים מ"ג מדות דעתיק יומין, שלוש עשרה המדות שבפסוקי מיכה הפותחים במילים "מי אל כמוך".

והיינו כמ"ש בזהר פ' שלח (דקנ"ח ב') ע"פ היש הוי' בקרבנו אם אין,^{49,50} שבחי ע"ק [עתיקא קדישא] והיינו כמו שכתוב בזהר, פרשת שלח (דף קנ"ח ע"ב), על הפסוק "היש הוי' בקרבנו אם אין": שבחינת עתיקא קדישא,

בפרשת שלח קושר הזהר בין הוראות משה למרגלים לבין השאלה ששאלו ישראל קודם לכן: "היש הוי' בקרבנו אם אין" (Exodus 17:7). אילו היו פירות הארץ שונים מפירותיה של כל ארץ אחרת, היו יודעים שמקורם בעתיקא קדישא. אדמו"ר הזקן מדגיש את הנקודה: "אין" הוא שם לבחינת עתיקא קדישא, "העתיק הקדוש".

שהוא למעלה מבחי שם הוי' נק' אין לפי שאינו מושג ונק' סתימא דכל סתימין ולהיות המשכה מבחי זו הוא דייקא ע"י שמים עצמו כשיריים

שהיא למעלה מבחינת שם הוי', נקראת "אין", מפני שאינה מושגת, ונקראת "סתימא דכל סתימין". וכדי שתהיה המשכה מבחינה זו, הדבר נעשה דווקא על ידי שמים עצמו כשיריים,

עתיקא קדישא היא למעלה אפילו משם הוי', ונקראת "אין" — לא מפני שאינה קיימת, אלא מפני שהשכל אינו יכול להשיג אותה; היא נקראת גם "סתימא דכל סתימין". אור ממדרגה נסתרת כל כך נמשך רק על ידי שאדם משים את עצמו כשיריים.

שהוא בחיי ביטול היש לאין ועי"ז ממשיך עליו מבחי' אין. וכמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו:⁵¹

שהוא בחינת ביטול היש לאין; ועל ידי כך הוא ממשיך עליו מבחינת אין. וכמו שמבואר במאמר המתחיל "את שבתותי תשמרו":

להשיב את עצמו כשיריים פירשו לבטל את היש — את תחושת העצמי כ"משהו" — אל האין. מי שנעשה בבחינת אין באופן זה ממשיך על עצמו מבחינת אין, עתיקא קדישא; כאן מפנים למאמר המתחיל "את שבתותי תשמרו", שבו הדבר מוסבר בהרחבה.

בעבודה

לעשות את עצמו "כשיריים": לחוש שחיים המוגבלים בזמן אינם מספקים, שהרי שורשה של התשובה הוא למעלה מהזמן, ולהניח את תחושת ה"יש" העצמית בפני מה שאינו נתפס. כך, אומר המאמר, האדם ממשיך את החסד העליון של "נחלת יעקב" שאין לה גבול לתוך נשמתו.

שאלות לשיחה

1. מדוע נחלת יעקב היא "כלי מצרים", ומה פירוש הדבר שתפארת עולה לכתר?
2. איך ייתכן שאותו ביטוי, "משים עצמו כשיריים", פירושו גם כזות לחיים המוגבלים בזמן וגם כיטול עצמי בפשטות?
3. מה קושר בין "השאריט", "השיריים" ו"השאריט" שבמאמר, ואיך הם מוליכים לתחיית המתים?
4. מדוע עתיקא קדישא נקראת אין, ומה פירוש הדבר, ומדוע היא נמשכת למטה רק באמצעות ביטול היש לאין?
5. מה מלמדת דרשת הזוהר על הגלים העולים בכיסופים בנוגע להשתוקקות לדבר שאי אפשר להשיג?

הערות

פסקה 1

1 ענין נחלת יעקב

בכתב היד הזה המאמר נמנה עם מאמרי ראש השנה, מיד לאחר המאמר על הפסוק "מי אל כמוך" (מיכה ז, יח). פסוק זה, ובו "שארית נחלתו" ושלוש עשרה מדות, מרכזי גם במאמר שלנו.

הערות קה"ת

בכת"י 1101 (חלק ממאמרי הלקו"ת בגוכ"ק אדה"צ) רשום מאמר זה בין דרושי ראש השנה אחר ד"ה לה"ע הפסוק מי אל כמוך (בלקו"ת דרושים לר"ה ס, ד).

2 נחלת יעקב

"או תתענג על הוי"ו... והרכבתיך על כמתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך". וזה הביטוי שהמאמר כולו מבאר.

Isaiah 58:14 ישעיהו נ"ח:י"ד

אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל־הַיָּדָוָה וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל־[כְּמֹתַי] (במותי) אֶרֶץ וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי הַיָּדָוָה דִּבֶּר:

Then shalt thou delight thyself in the L-RD, And I will make thee to ride upon the high places of the earth, And I will feed thee with the heritage of Jacob thy father; For the mouth of the L-RD hath spoken it

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערות קה"ת

ישע"י נח, יד.

3 טלא דנפיק מעתיקא לז"א

הוזהר מפרש את "נחלת יעקב" כ"טל השמים" שבברכת יצחק — הטל היוצא מעתיקא לזעיר אנפין, שבאמצעותו עתידים המתים לקום לתחייה לעתיד לבוא.

Zohar, Yitro 20:333-343 ספר הוזהר, יתרו כ':שלי"ג-שמ"ג

AND GOD SPARE ALL THESE WORDS. R. Simeon then repeated what he had said before, and added that the last words are a reference to Isaac's blessing, "And G-d give thee of the dew of heaven" (Gen. 27, 28), this being "the heritage of Jacob". Now this blessing wherewith Isaac blessed Jacob was made in regard to that "heaven" of which we have spoken, and in these words he indicated that Jacob's children will rise again from the dead at the time of the Resurrection, ... by means of that heavenly

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

4 ויתן לך מטל השמים

ברכת יצחק ליעקב: "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ". הוזהר מזהה את הטל הזה עם נחלת יעקב.

Genesis 27:28 בראשית כ"ז:כ"ח

וַיִּתֵּן־לְךָ הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירֹשׁ:

So G-d give thee of the dew of heaven, And of the fat places of the earth, And plenty of corn and wine

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערות קה"ת

בראשית כז, כח.

5 מנחה דשבת

הוזהר אומר שבשעת מנחה של שבת עתיקא קדישא מגלה את רצונו וכל הדינים נכנעים; באותו קטע הוא מייחס את "והאכלתיך נחלת יעקב אביך" לסעודה השלישית של שבת.

Zohar, Yitro 27:453-464 ספר הוזהר, יתרו כ"ז:תנ"ג-תס"ד

6 וע"ש דפ"ח כ' . . ונתבאר זה במ"א

על פי ההערה, כאן נדון העניין שהטקסט אומר עליו "נתבאר במקום אחר": הקשר שבזהר בין נחלת יעקב, מנחת שבת והסעודה השלישית.

הערות קה"ת

סידור עם דא"ח קצט, ד ואילך. ונזכר גם באוה"ת בראשית-א דף סב, ב ומציי"ן שענין הזהר "ומרומז בגמרא פרק כל כתבי דק"ח סע"א".

7 אהיה כטל

"אהיה כטל לישראל, יפרח כשושנה". הטקסט מפנה לדיונו בפסוק זה בסוף המאמר על "האזינו השמים".

Hosea 14:6 הושע י"ד:ו

אֶהְיֶה כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כְּשׁוֹשַׁנָּה וְיֶהְיֶה שְׁרָשָׁיו כְּלֶכְנָן:

I will be as the dew unto Israel; He shall blossom as the lily, And cast forth his roots as Lebanon

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

8 סד"ה האזינו השמים

הקטע שם מפרש את "האזינו השמים" כתורה שבכתב, ששורשה בחכמה העליונה והיא כמים שאין להם צבע, ואת "ותשמע הארץ" כתורה שבעל פה המקבלת ממנה; באמצעות שתיהן "תזיל כטל" תורת על ישראל. הטקסט שלנו מפנה לסוף המאמר בעניין "אהיה כטל".

הערות קה"ת

לקו"ת האזינו עג, ב.

9 האזינו השמים

"האזינו השמים ואדברה": הפסוק הפותח את המאמר שהטקסט מצטט בעניין הטל.

Deuteronomy 32:1 דברים ל"ב:א'

הָאָזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמִירִי:

Give ear, ye heavens, and I will speak; And let the earth hear the words of my mouth

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

10 נחלת יעקב . . בלי מצרים

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערות קה"ת

ע"י שבת [ק"ח, א-ב]. [כ].

11 נחלה בלי מצרים

"כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים", שנלמד מ"והאכלתיך נחלת יעקב אביך". אדמו"ר הזקן מסביר מדוע דווקא נחלת יעקב אינה מוגבלת.

Shabbat 118a:7-8 שבת קי"ח א:ז-ח'

... "ביום בא גוג". אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשּׁוּם רַבִּי יוֹסִי: כָּל הַמַּעֲנֵג אֶת הַשַּׁבָּת נֹתֵנִין לוֹ נַחֲלָה בְּלִי מִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל

בְּמַתִּי אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּיהָ

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

12 בפרס ערך נחלה

יאה"ל אור מסביר את עניינו של הערך הזה בפרס: בינה נקראת "נחלה בלי מצרים", מפני שהיא למעלה מבחינת הגבולות. לאחר מכן הוא מפנה למאמר הזה עצמו: "בסוף מסעי, במאמר המתחיל 'ענין נחלת יעקב'".

הערת קה"ת

"שהבינה נק' נחלה בלי מצרים שהיא למעלה מבחי' גבולים, ועמ"ש בלקו"ת ס"פ מסעי בד"ה ענין נחלת יעקב" — יהל אור ע' תרמא.

13 הערת קה"ת מפנה לDeuteronomy 32:1-52 למילים האלה.

Deuteronomy 32:1-52 דברים ל"ב:א-נ"ב

14 כנשר יעיר

"כנשר יעיר קנו, על גוזליו ירחף": הפסוק שבביאור שהטקסט מצטט.

Deuteronomy 32:11 דברים ל"ב:יא

כְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ עַל-גּוֹזְלֵיו יִרְחֹף פֶּרֶשׁ כְּנָפָיו יִקְחֶהוּ יִשְׁאָהוּ עַל-אֲבָרָתוֹ:
As an eagle that stirreth up her nest, Hovereth over her young,
Spreadeth abroad her wings, taketh them, Beareth
—them on her pinions

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

פסוקה 2

15 בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית

המאמר מסביר מדוע חנוכת הבית כרוכה בשמחה: קירותיו הם "דומם", ששורשו למעלה מהרצון, ולכן יש להמשיך בהם שמחה; ועל אחת כמה וכמה חנוכת בית המקדש, שהוא הביטוי הכללי והמקיף של בחינה זו. כאן מובא המאמר כמקור ל"נחלה" — זו ירושלים, כלומר לבית המקדש כמקיף נעלה מאוד מעתיק.

הערת קה"ת

לקו"ת ברכה צט, ד.

16 מזמור שיר חנוכת הבית

"מזמור שיר חנוכת הבית לדוד": הפסוק מן המאמר שהטקסט מצטט בעניין בית המקדש כמקיף נעלה מאוד.

Psalms 30:1 תהילים ל:א

מִזְמוֹר שִׁיר־חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד:

A Psalm; a Song at the Dedication of the House; of David

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

17 נחלה זו ירושלים

חז"ל דורשים את "המנוחה והנחלה" (דברים יב, ט): "מנוחה" היא שילה, ו"נחלה" היא ירושלים. המאמר המצוטט כאן מפרש את "נחלה" כבית המקדש, מקיף נעלה מאוד.

Zevachim 119a:4-5 זבחים ק"ט א:ד-ה'

"אֵל הַמְּנוּחָה" — זו שילה, "נִחְלָה" — זו יְרוּשָׁלַיִם. לָמָּה חֲלָקוֹן? כִּדִּי לִיתָן הָיִתָּר בֵּין זֶה לָזֶה. אָמַר לָקָה רִישׁ לָקִישׁ לְרַבִּי יוֹחָנָן: מַעֲשֵׂר שְׁנֵי נָמִי לִיתְנִי! אָמַר לָקָה: מַעֲשֵׂר — "שֵׁם" — "שֵׁם" מֵאֲרוֹן קָא יִלְפִי; כִּיּוֹן דְּאֲרוֹן לֹא הָיָה, מַעֲשֵׂר נָמִי לֹא הָוֵא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

18 בביאור ע"פ כי תצא

בהביאו את תורת הארז"ל (מבוא שערים), הקטע מסביר שהמוחין של ז"א יוצרים צל"ם בן שלוש אותיות: צד"י היא האור הפנימי, למי"ד היא המקיף, ומ"ם היא כתר הכללי, המקיף למקיף. אלו הן אותיות למי"ד ומ"ם הנזכרות בטקסט.

הערת קה"ת

לקו"ת פ' תצא לו, ד.

19 בביאור ע"פ אלה פקודי

הטקסט מפנה לביאור זה בעניין "עדי עדיים". הקטע המובא כאן קורא את "אלה פקודי המשכן" כיחוד ז"א ומלכות הנמשך באמצעות התורה והמצוות, כאשר "אלה" (שלושים ושש) מציין את שש המדות, שכל אחת מהן כלולה משש.

הערת קה"ת

לקו"ת פקודי ז, א.

20 אלה פקודי

"אלה פקודי המשכן, משכן העדות": הפסוק מן הביאור שהטקסט מצטט בעניין "עדי עדיים".

Exodus 38:21 שמות ל"ח:כ"א

אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת אֲשֶׁר פָּקַד עַל־פִּי מֹשֶׁה עֲבַדְתָּ הַלְוִיִּם בְּיַד אִיתָמָר בֶּן־אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן:

These are the accounts of the tabernacle, even the tabernacle of the testimony, as they were rendered according to the commandment of Moses, through the service of the Levites, by the hand of Ithamar, the son of Aaron the priest

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

21 ותבואי בעדי עדיים

ה' מזכיר כיצד ישראל צמחו: "ותרבי ותגדלי ותבואי בעדי עדיים". העדי הכפול מצוטט לצד שתי בחינות המקיף שבנשמות.

Ezekiel 16:7 יחזקאל ט"ז:ד

רִכְבָּה כְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְמַתִּיךְ וְתִרְבִּי וְתִגְדְּלִי וְתִבְאִי בְּעַדֵּי עַדִּיִּים שְׂדֵיִם נִכְנּוּ וְשָׁעָרָה צִמְחָה וְאֵת עָרֶם וְעָרְהָ:

I cause thee to increase, even as the growth of the field. And thou didst increase and grow up, and thou camest to excellent beauty: thy breasts were fashioned, and thy hair was grown; yet thou wast naked and bare

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

יחזקאל טז, ז.

22 וצדקה כנחל איתן

"ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן". אדמו"ר הזקן מפרש את "נחל איתן" כהמשכה מבחינת איתן הנעלית, וקושר בין "נחל" ל"נחלה".

Amos 5:24 עמוס ה':כ"ד

וַיִּגַּל כַּמִּים מִשְׁפָּט וְצִדְקָה כְּנַחַל אֵיתָן:

But let justice well up as waters, And righteousness as a mighty stream

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

23 בד"ה ראה אנכי

הטקסט מצטט מאמר זה כמקור לפירוש "נחל איתן" כשפע הנמשך מבחינת איתן הנעלית מאוד. בראשיתו מוסבר הפסוק "ראה אנכי נותן לפניכם

Wisdom is good with an inheritance, Yea, a profit to them
that see the sun

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

30 לשארית נחלתו

"מי אל כמורך, נושא עוון ועובר על פשע לשארית נחלתו". הגמרא דורשת
את "שארית" על מי שמשלים עצמו כשיריים.

Micah 7:18 מיכה ז':יח

מִי־אֵל כְּמוֹךָ נֹשֵׂא עֲוֹן וְעוֹבֵר עַל־פֶּשַׁע לְשִׁאֲרִית נַחְלָתוֹ לֹא־יִהְיֶה זִיק לְעַד
אִפּוֹ כִּי־תִפְּצֵן חֶסֶד הוּא:

Who is a G-d like unto Thee, that pardoneth the iniquity, And
passeth by the transgression of the remnant of His heritage?
He retaineth not His anger for ever, Because He delighteth
in mercy

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

מיכה ז', יח.

31 למי שמשלים עצמו כשיריים

הגמרא: ה' מעביר על פשע "לשארית נחלתו", ולא לכל נחלתו, אלא למי
שמשלים עצמו כשיריים. אדמו"ר חזקן מפרש זאת על מי שמעמיד את עצמו
למעלה מן הזמן.

Rosh Hashanah 17b:1-3 ראש השנה י"ז ב:א-ג

לְמִי שֶׁמְשַׁלְּמִים עֲצָמוֹ כְּשִׁירִים. רַב הוֹנָא רַמִּי, כְּתִיב: "צָדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו",
וּכְתִיב: "וְהַסִּיד בְּכָל מַעֲשָׂיו"! בְּתַחֲלָה — צָדִיק, וּלְבָסוֹף — הַסִּיד. רַבִּי
אֶלְעָזָר רַמִּי, כְּתִיב: "וְלֹךְ ה' הַסִּיד", וּכְתִיב: "כִּי אֶתָּה תִשְׁלַם לְאִישׁ
כְּמַעֲשָׂהוּ". בְּתַחֲלָה — "כִּי אֶתָּה תִשְׁלַם כְּמַעֲשָׂהוּ", וּלְבָסוֹף — "וְלֹךְ ה' הַסִּיד".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

הערת קה"ת

ר"ה יז, ב. וראה בהנסמן להלן ר"ה ס, סע"ד (בפנים).

32 תשובה קדמה לעולם

בין הדברים שקדמו לבריאת העולם מונה רבי אהבה ברבי זירא את
התשובה, ומביא את הפסוק "בטרים הרים יולדו... תשב אנוש עד דכא".
מכאן שהתשובה מושרשת למעלה מן הזמן.

Bereshit Rabbah 1:4 בראשית רבה א':ד

... "כסא כבוד מרום מראשון וגוי" שמו של משיח מנין שנאמר
(תהלים עב, יז): "יהי שמו לעולם וגוי" [לפני שמש ינון שמו] רבי
אהבה ברבי זעירא אמר אף התשובה שנאמר (שם ז, ב) "בטרים הרים
יולדו" ואותה השעה (שם, ג) "תשב אנוש עד דכא וגוי" אבל איני יודע
איזה מהם קודם אם התורה קדמה לכסא הכבוד ואם כסא הכבוד קודם
לתורה א"ר אבא בר כהנא התורה קדמה לכסא הכבוד שנאמר "ה' קנני
ראשית דרכו [קדם מפעלו מאז]" קודם לאותו שכתוב בו "נכון כסאך
מאז". ר' הונא ור' ירמיה בשם רבי ...

In the beginning, G-d created" - six items preceded the
creation of the world; some of them were [actually] created,
and some of them G-d contemplated creating, [though He
did not actually do so]. The Torah and the Throne of Glory
were created. Torah, from where is it derived? As it is stated:
"The L-rd made me at the beginning of His way" (Proverbs
8:22). The Throne of Glory, from where is it derived? "Your
throne stands firm from earliest time, [You are from
eternity]" (Psalms 93:2). The patriarchs, Israel

היום" על פי הפנימיות והחיצוניות שבכל יהודי, שאלהן נמשך הוי" פנים
בפנים" בעת מתן תורה.

הערת קה"ת

לקרית פי ראה יח, א ואילך. ראה קרי"א לתניא ד"ה וצדקה כנחל איתן.

24 ראה אנכי

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה": הפסוק מן המאמר שהטקסט
מצטט בעניין "נחל איתן".

Deuteronomy 11:26 דברים י"א:כ"ו

רְאֵה אֲנֹכִי נָתַן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה:

:Behold, I set before you this day a blessing and a curse

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

25 בזח"ג פי חקת דקפ"א א'

תורה אור מצטט את אותו קטע בווהר (חוקת קפ"א ע"א): אור אין סוף
המתלבש בתורה, חכמה שלמעלה מבינה ומהשגה, נמשך למטה בדוגמת
"המשלח מעינים בנחלים".

הערת קה"ת

ראה גם תו"א יח, ד.

26 המשלח מעינים בנחלים

רבי שמעון דורש את "המוציא מעינות בנחלים": כאשר חכמה העליונה,
הנסתרת מכל צד, נפתחת, נמשך ממנה נהר וממלא את הנחל העמוק,
שממנו נמשכים מעינות ונחלים.

Zohar, Chukat 5:27-34 ספר זוהר, חקת ה':כ"ז-ל"ד

27 המשלח מעינים בנחלים

"המוציא מעינות בנחלים; בין הרים יהלכון". הזוהר מפרש זאת כהמשכה
מחכמה עילאה.

Psalms 104:10 תהילים ק"ד:י

הַמְשַׁלֵּחַ מַעֲיָנִים בְּנַחְלִים בֵּין הָרִים יִהְלֹכוּ:

Who sendest forth springs into the valleys; They run be-
tween the mountains

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

28 טובה חכמה עם נחלה

הזוהר דורש את הפסוק "טובה חכמה עם נחלה": חכמה ראויה ונאה כשהיא
שורה בישראל, שהם נחלתה וחלה.

Zohar, Chukat 6:43-9:54 ספר זוהר, חקת ו':מ"ג-ט:נ"ד

R. Simeon said: 'What is "under the sun"? This is the moon;
and whoever attaches himself to the moon without the sun,
his labour is "under the sun" assuredly; and this was the
original sin of the world; and hence it says, "What profit is
there to man in all his labour, to wit, to the first Adam and all
who have followed him.' LET AARON BE GATHERED UNTO
HIS PEOPLE, ETC. R. Hiya adduced here the verse: "Where-
fore I praised the dead which are already dead", etc. (Eccl.
... ,4

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

29 טובה חכמה עם נחלה

"טובה חכמה עם נחלה, ויתרון לרואי השמש". הזוהר על פסוק זה מובא
בהקשר של עניין "הנחלה".

Ecclesiastes 7:11 קהלת ז':יא

טוֹבָה חֲכָמָה עִם־נַחְלָה וַיֵּתֶר לְרֹאֵי הַשֶּׁמֶשׁ:

Speak unto Aaron and unto his sons, saying: On this wise ye'
shall bless the children of Israel; ye shall say unto them
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הוזהר מפרש את המילה "תשבחם" בפסוק "בשוא גליו אתה תשבחם" במשמעות "אתה משבח אותם": הגלים עולים מתוך כמיהה לראות, ולכן מי שמשתוקק להביט ולדעת, גם אם אינו יכול, ראוי לשבח על כך.

Zohar, Noach 29:215-30:228 ספר הוזהר, נח כ"ט:רט"ו-ל"רכ"ח
as it says, "when the waves thereof arise, thou stillest them".
(According to another interpretation, the term teshabhem
(thou stillest them), is related to the word shabah (praise),
and signifies here, "thou praisest them", because they
mount to the top in their eagerness to see the outer world.
The lesson to be learnt from this is that he who manifests an
eagerness to examine things and to acquire new knowledge,
although he lacks talent, merits praise and receives praise
from all around him.)

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

40 הערת קה"ת מפנה Exodus 38:21-40:38 למילים האלה.

Exodus 38:21-40:38 שמות ל"ח:כ"א-מ"ל"ח

41 "כי תצא למלחמה על אויבך": הפסוק מן הביאור שהטקסט מצטט בעניין שתי בחינות של מקיף.

Deuteronomy 21:10 דברים כ"א:י

כִּי־תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וַנִּתֵּן ה' אֱלֹהֶיךָ בְּיָדְךָ וְשָׁבִיתָ שְׁבִי:

When thou goest forth to battle against thine enemies, and
the L-RD thy G-d delivereth them into thy hands, and thou
,carriest them away captive

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

פסוקה 3

42 ואת ובנייך תחיי בנותר

אלישע אמר לאישה האלמנה לאחר נס השמן: "לכי, מכרי את השמן ושלמי את חובך, ואת ובנייך תחיו מן הנותר". אדמו"ר הזקן מפרש את "הנותר" כמקיפים שנותרו למעלה.

II Kings 4:7 מלכים ב ד':ז

ותבא ותגד לאיש האֱלֹקִים ויאמר לִּי מְכָרִי אֶת־הַשֶּׁמֶן וְשָׁלַמִי
אֶת־[נְשִׁיךָ] (נשיכי) וְאֶת־וּבְנֶיךָ תַחֲיִי בְנוֹתֶר:

Then she came and told the man of G-d. And he said: 'Go,
sell the oil, and pay thy debt, and live thou and thy sons of
,the rest

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

מלכים-ב ד, ז.

43 ואמרז"ל עד שיחיו המתים

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

ב"ר (ספליה). ובילקוט מ"ב תחלת ר' רכח. [כ].

44 עד שיחיו המתים

המדרש אומר שהברכה האחרונה הייתה גדולה מן הראשונה: "ואת ובנייך

Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA) • The Sefaria Midrash Rabbah,
2022 (CC-BY)

הערת קה"ת

ב"ר א, ד.

33 המרומם ומתנשא מימות עולם

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

ברכת יוצר.

34 והאכלתיך נחלת יעקב אביך

"והאכלתיך נחלת יעקב אביך": כאן הכוונה לחד העליון הנמשך בנשמתו של מי שמעמיד את עצמו למעלה מן הזמן.

Isaiah 58:14 ישעיהו נ"ח:י"ד

אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל־Havayah וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל־[בְּמֹתִי] (במותי) אֶרֶץ
וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי Havayah דָּבַר:

Then shalt thou delight thyself in the L-RD, And I will make
thee to ride upon the high places of the earth, And I will feed
thee with the heritage of Jacob thy father; For the mouth of
the L-RD hath spoken it

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

35 מי מנה עפר יעקב

"מי מנה עפר יעקב": הפסוק מן המאמר שהטקסט מצטט.

Numbers 23:10 במדבר כ"ג:י

מִי מִנָּה עֹפֶר יַעֲקֹב וּמִסֹּפֶר אֶת־רִבְעֵי יִשְׂרָאֵל תָּמַת נַפְשֵׁי מוֹת יִשְׂרָאֵל וְתִהְיֶי
אֲחֵרִיתִי כְמֵהוּ:

Who hath counted the dust of Jacob, Or numbered the stock
of Israel? Let me die the death of the righteous, And let mine
!end be like his

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

36 בזהר נח דס"ט ב'

נוסח קטע הוזהר הזה על "בשוא גליו אתה תשבחם" (תהלים פט, י) מועתק שם.

הערת קה"ת

הלשון נעתק ביהל אור ע' שמב.

37 בשוא גליו אתה תשבחם

"אתה מושל בגאות הים; בשוא גליו אתה תשבחם". דברי הוזהר על פסוק זה הם הקטע שהטקסט מצטט.

Psalms 89:10 תהילים פ"ט:י

אֶתָּה מוֹשֵׁל בְּגֹאוֹת הַיָּם כְּשׂוֹא גִלְיֹו אֶתָּה תִּשְׁבַּחֶם:

Thou rulest the proud swelling of the sea; When the waves
thereof arise, Thou stillest them

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

תהלים פט, י.

38 כה תברכו

"כה תברכו את בני ישראל": זהו הפסוק שהמאמר מצטט בעניין רצונו של האדם.

Numbers 6:23 במדבר ו:כ"ג

דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו לֵאמֹר כֹּה תִּבְרְכוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמֹר לָהֶם:

48 מי אל כמוך

"מי אל כמוך, נושא עוון...": הפסוקים של י"ג מידות, שאדמו"ר הזקן מזהה עם י"ג מידות דעתיק יומין.

Micah 7:18 מיכה ז':י"ח

מִי־אֵל כְּמוֹךְ נֹשֵׂא עוֹן וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע לְשֹׂאֲרֵית נַחֲלָתוֹ לֹא־יִהְיֶה זִיק לְעַד אֲפֹ כִּי־תִפְּצֵן חֶסֶד הוּא:

Who is a G-d like unto Thee, that pardoneth the iniquity, And passeth by the transgression of the remnant of His heritage? He retaineth not His anger for ever, Because He delighteth in mercy.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

49 היש הוי' בקרבנו אם אין

במסה ומריבה ניסו בני ישראל את ה' ואמרו: "היש הוי' בקרבנו אם אין?" בעקבות הוזהר מפרש אדמו"ר הזקן את "אין" כשמו של עתיקא קדישא.

Exodus 17:7 שמות י"ז:

וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם מַסָּה וּמְרִיבָה עַל־יְרֵיב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל נִסְתָּם אֶת־ה' לֵאמֹר הֲיֵשׁ ה' בְּקִרְבָּנוּ אִם־אֵין:

And the name of the place was called Massah, and Meribah, because of the striving of the children of Israel, and because 'they tried the L-RD, saying: 'Is the L-RD among us, or not

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

50 היש הוי' בקרבנו אם אין

רבי שמעון אומר שמשוה רמז למרגלים על שאלתם של ישראל "היש הוי' בקרבנו אם אין": אם יתברר שפרי הארץ שונה מפריו של כל מקום אחר בעולם, הם יידעו שהוא נמשך מעתיקא קדישא.

Zohar, Sh'lach 6:31-39 ספר הוזהר, שלח לך ו':ל"א-ל"ט

R. Simeon said: 'What he said was this: "If you see that the produce of the land is like that of other lands, then the Tree of Life is in it, but it does not derive from a still higher place. But if you see that its produce is superior to that of all the rest of the world, then you will know that that difference originates from the Ancient Holy One who is called ayin (nothing), and you will know the answer to the question once ... asked by the

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

51 מי א-ל כמוך

המראה מקום של קה"ת למילים האלה (ההערה למטה).

הערת קה"ת

שם ז', יח.

תחיו מן הנותר", עד שהמתים יחיו.

Bereshit Rabbah 35:3 בראשית רבה ל"ה:ג'

... ויעמד השמן, שהקר השמן, ובאת לשאל אם תמכר אם לא תמכר. הברכה האחרונה היתה גדולה מן הראשונה, (שם שם, ז): ואת ובניך תחיי בנותר, עד שיחיו המתים. וכיון שראה אותן שהן בני אדם של ישוב שלח עמהם זוג אחד של תלמידי חכמים לידע מה הם דורשין בדרך, וחד מנהוין דרש, כבר כתיב (שמות יד, יט): ויסע מלאך האלקים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם, מה תלמוד לומר (שם): ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם, אלא אותו מדת הדין שהיתה מתוחה כנגד ישראל הפכה הקדוש ברוך הוא ומתחה כנגד המצרים. ... My rainbow I have set in the cloud, and it shall be as a sign "of a covenant between Me and the earth" (Genesis 9:13). "My rainbow [kashti] I have set" - My likeness [kishuti]; something that is likened to Me. Is that possible? It is, rather, like the straw [kashin] of the grain. "It will be, when I bring a cloud over the earth, and the rainbow will be seen in the cloud" (Genesis 9:14). "It will be, when I bring a cloud ... over the earth" - Rabbi Yudan

Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

45 עד שיחיו המתים

הילקוט על מלכים ב' מביא אותה דרשה: הברכה האחרונה הייתה גדולה מן הראשונה — "ואת ובניך תחיו מן הנותר", עד שהמתים יחיו.

Yalkut Shimoni on Nach 228 ילקוט שמעוני על נ"ך רכ"ח

46 אז תתענג על ה'

"אז תתענג על הוי' ... והאכלתיך נחלת יעקב אביך". כאן מפרשים זאת כהתגלות המקיפים לעתיד לבוא.

Isaiah 58:14 ישעיהו נ"ח:י"ד

אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל־Havayah וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל־[בְּמֹתִי] (במותי) אֶרֶץ וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ כִּי פִי Havayah דָּבָר:

Then shalt thou delight thyself in the L-RD, And I will make thee to ride upon the high places of the earth, And I will feed thee with the heritage of Jacob thy father; For the mouth of the L-RD hath spoken it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

ישע"י נח, יד.

47 והי' שארית יעקב

"והי' שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל מאת הוי'". שארית יעקב מתחברת לטל, טל התחייה.

Micah 5:6 מיכה ה':ו'

וְהָיָה שְׂאִרֵּית יַעֲקֹב בְּקִרְבַּ עַמִּים רַבִּים כְּטֹל מֵאֵת ה' כְּרִכְיָבִים עַל־יַעֲשֹׁב אֲשֶׁר לֹא־יִקְוָה לְאִישׁ וְלֹא יִחַל לְבִנֵּי אָדָם:

And the remnant of Jacob shall be in the midst of many peoples, As dew from the L-RD, as showers upon the grass, That are not looked for from man, Nor awaited at the hands of the sons of men.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

הערת קה"ת

מיכה ה', ו.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר, התרגום לעברית של ימינו, הביאורים שלנו וההערות.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

הביאורים שלנו, עם הסקירה, השאלות והעמוד לילדים: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Sefaria: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) דרך מקורות מצוטטים, דרך (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY).

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידי», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מזים חנינמי ולא מסחר. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך likuteitorah.com/he/likutei-torah/masei/9/

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק